

Izhaja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 vin., za pol leta 1 K.

Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošlji upravništvu „Rodoljuba“ v Ljubljani, vse spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“.

RODOLJUB

Za omenila plačuje se od štiri-stopne petit-vrste 16 vin. če se enkrat tiska; 24 vin. če se 2krat, in 30 vin. če se 3krat ali večkrat tiska.

Pisma izvolijo naj se frankirati. Rokopisi se ne vračajo.

20. števil.

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1904.

XIV. leto.

Politična otročarija.

Na klerikalnem nebu pojejo vse gosli. Obroči pokajo, in dr. Šusteršič je parlamentarni strateg, kakor jih malo pozna zgodovina modernega parlamentarizma! Pogačnik, prva klepetulja iz klerikalnega kluba, trobi po Gorenjskem, da so nas liberalce ujeli, da smo morali iti v past, in da smo postali prave, in usmiljenja vredne žrtve njegove in dr. Šusteršičeve ženjalnosti. Kar torej poka, je do zvezd segajoča, a vzlic temu hipernaivna domišljavost gospoda Pogačnika! In le čudimo se naprednim somišljenikom, da se s tem človekom, kojega politična puhlost je notorična, sploh spuščajo v politične razgovore. Kaj je resnica o zadnjem glasovanju? Klerikalna stranka hoče z obstrukcijo, bodi si da je že bolj očitna ali pa bolj prikrita, brezuspešiti delovanje deželnega zbora. V ta namen so ji vsa sredstva, posebno pa predlogi, ki so strogo narodne narave ter zategadelj pri slovenski javnosti, ki o obstrukciji največkrat nikakega pojma nima, silno priljubljene. Taki predlogi niso iznajdba Šusteršičeva, na kaj takega ali ednakega pridejo vsi obstrukcionisti. Vprašanje je pa, ali se s takimi predlogi kaj doseže? Prav čisto nič. Brezuspeši se sicer delovanje deželnega zbora in deželi se provzročijo s tem ogromna škoda. Ob enem pa se kompromitujejo tudi lepe narodne zahteve, s kojih se klerikalci pri svojih obstrukcijskih predlogih norčujejo. Ali o vsem tem hočemo še govoriti, kadar se bo pokazalo, da klerikalna obstrukcija res ni družega uspeha dosegla, nego da je kmetom požrla obilo prav mastnih podpor!

Sedaj h glasovanju v zadnji seji. Tudi to glasovanje izkoriščajo klerikalci ter slepe našo javnost, kakor da se je Bog ve kaj važnega sklenilo. Sklenilo pa se pravzaprav ni nič, ker se je sprejela nujnost Krekovega predloga. O predlogu samem pa se ni ničesar sklepalo, ker bo o njem sklepal šele odsek, kojega izvolitev so pa klerikalci zopet preprečili ter dokazali s tem, da jim je samo za komedijo, ne pa za predlog. Za nujnost glasovali so tudi napredni naši poslanci, in če smo prav poučeni, hočejo v bodoče za nujnost vseh klerikalnih predlogov glasovati. In zakaj? Zategadelj, ker so s svojim glasovanjem proti nujnosti nehote le podpirali obstrukcijo, ter tako napeljavali vodo na Šusteršičev mlin. Le-ta je najprej pri nujnosti tolkel na svoj boben; ko se je nujnost odklonila, pa je z ravno istim bobnom pri utemeljevanju prejšnjega nujnega, a poznejšega samostojnega predloga zopet prišel v zbornico. Tako je en in isti predlog dva krat služil v

zavlačevanje zborničnega poslovanja. Ker pa napredni poslanci nočejo podpirati klerikalne obstrukcije, hočejo v bodoče za nujnost vseh klerikalnih predlogov glasovati, kar bodo tem lažje storili, ker klerikalci itak sami pokopljejo vsak predlog, kojemu so se »važni« njihovi nujni predlogi odkazali.

Zaključeno!

S cesarskim pismom zaključil se je kranjski deželni zbor. Komedijska je pri kraju in dr. Šusteršič zapuščča oder s ponosno zavestjo, da je za svoje dijete kričal, kar se je dalo. Po kričanju, krikom in viku voditelja katoliške narodne stranke soditi, bi morali uspehi biti ogromni, če bi bili namreč v primeri s kričanjem, krikom in vikom omenjenega voditelja. Sedaj je čas, dotakniti se vprašanja, ali so klerikalci s svojim nastopom v deželni zbornici res kaj dosegli? Tukaj nimamo v očeh materijalnih uspehov, ki se kažejo v podpiranju katoliških kmetov, bodisi od strani dežele, bodisi od strani države, v očeh imamo zgolj politične uspehe, o kojih se je klerikalcem pri sklicanju deželnega zbora tako lepo sanjalo. Teh sanj niso nikomur prikrivali, svoje karte so kazali vsakemu, ki je hotel v nje pogledati. Vzlic temu so pa najeli še starega aligatorja s Kamna, da je s klepetavostjo stare ženice v praški »Politiki«, podoben Kiplingovemu krokodilu iz Gangesa, (ki je tudi hotel vse vedeti, pa tudi vse snesti.) razodeval celemu svetu, kje kranjske klerikalce čevelj žuli inkako »žavbo« potrebujejo za svoje rane. In priznati se mora, da je stari aligator svojo nalogo prav izvrstno dognal, tako, da smo včasih menili, da nimamo pred sabo starega aligatorja, nego starega, a dobro dresiranega kodra. Šusteršič bi bil morda tu ali tam nekaj zamolčal, stari klepetec s Kamna pa je v »Politiki« čisto vse razklepetal. Dvoje je, kar so hoteli klerikalni parlamentarni »strategi« pri letošnjem zasedanju doseči. Na eni strani razpust deželnega zbora, na drugi strani pa strmoglavljenje deželnega predsednika barona Heina. Stara papiga s Kamna je to že pred prvo sejo deželnega zbora razčebljala, a tudi klerikalni poslanci so takoj v prvi seji kazali, da hočejo razmere do tja pritirati, da se zbor razpusti, razpišejo nove volitve, v deželi pa prične tisto volilno klanje, koje našemu razdivjanemu popovstvu tako ugaja. Ob enem so hoteli obglaviti barona Heina, katerega dandanes sovražijo, ne radi razloga slovenske narodnosti, pač pa radi tega, ker je dr. Šusteršiča in njegove prijatelje — kakor govoré klerikalci — prav grdo očrnil

v različnih ministrstvih in še celo pri cesarju samem. Od tod srd Šukljotov, kakor tudi srd Šusteršičev proti baronu Heinu. Da je Hein strogo klerikalnega mišljenja, bi mu Šuklje z velikim veseljem v čreva lezel in Šusteršič bi ga opiral z lursko vodo, da bi se kar vse cedilo! Narodnost je tem junakom humbug, kar je itak znano.

O tem, so li klerikalci s svojo obstrukcijo dosegli razpust deželnega zbora, govorili bodemo pri drugi priliki. A že sedaj, če nas slutnje ne motijo, smemo izreči mnenje, da so pajdaši dr. Šusteršičevi s svojim izvanredno nerodnim in čez vse mere surovim postopanjem v deželni zbornici sami krivi, če se jim želja ne izpolni in če se za dlje časa — ako ne do konca doseganje volilne dobe — odloži razpust deželne zbornice. V tem pogledu sta dr. Šusteršiča strategija in taktika, ti najnovejši ljubici starega graščaka na Kamnu, njega samega po čeljustih tolkli, pri čemer se je še drugim nekaj zob iz čeljusti iztolklo. Pa tudi glede barona Heina je bila klerikalna strategija in taktika ponesrečena. Mi se kratkomalo ne ogrevamo za osebo sedanjega vladnega načelnika v deželi. Dostikrat se je že pokazalo, da nas on ne ljubi in da tudi mi njega ne ljubimo. Glede tega vprašanja smo hladni do dna duše, ker dobro vemo, da se v osebi vladnega načelnika v ti deželi lahko izvrši sprememba, da pa bo ta sprememba pri sedanjem avstrijskem sistemu obstajala zgolj v osebi, ne pa tudi v mišljenju. Sprememba v osebi bi se morda dala doseči, nikaikor pa ne sprememba, ali, recimo, popolna sprememba v mišljenju. To se pravi, mesto nemškega Heina prišel bi zopet kak nemški gospod, ki bi bil tudi birokrat, a birokrat klerikalnega mišljenja. S tem bi bilo dr. Šusteršiču mnogo pomagano, nam pa čisto nič. In zategadelj se ne čutimo poklicane, roko vtikati v razbeljeno ponev, da bi iz nje pečenko vzdigovali klerikalcem na ljubo.

Naj barona Heina odpravijo sami, če ga morejo! Ali pozicija vsakega deželnega predsednika je tako utrjena, da se z navadnim predlogom, kojega obstrukcijska narava se prikriti ne da, izpodnesti ne more. Če se naj pri takih prilikah kaj doseže, treba je resne, preudarjene koalicije strank, kakor smo jo doživeli v Dalmaciji. In treba je dalje, da se opuste splošna očitanja; mesto njih imajo se navesti in strogo dokazati konkretna fakta, s kojimi se hoče izpodbiti stališče napadnega deželnega predsednika! O vsem tem ni v predlogu dr. Kreka mnogo opaziti; prišel je ta predlog v zbornico kakor muha pri odprtem oknu. O njem vedeli so samo katoliški voditelji, in radi tega je na-

pravljaj predlog vtis obstrukcijske nagajivosti, posebno tudi zategadelj, ker ga je predlagatelj utemeljeval več ali manj le z donečimi frazami! Napravila se je velika ataka, ali jezdeci nesili so skrhanó orožje! B lo je več krika, nego pa sekanja!

In kak je končni uspeh? Tam zgoraj, kjer se še vedno o naših osudah odločuje, veljal bode baron Hein za mučenika slovenske obstrukcijske surovosti in njega stališče bode trdnjše, nego je bilo kdaj. To se je pokazalo s tem, da je bil deželni zbor kar v hipu zaključen, in da so dr. Kreka v trenutku vrgli pred znožje njegovih lemenatarskih penatov. Skoraj bi zastavili glavo, da bode čez leto dni dr. Šusteršič še voditelj katoliško-narodne stranke, ali za leto dni bode tudi baron Hein še vedno vladni šef v vojvodini Kranjski! Vse to je dosegla »izborna« klerikalna strategija v naši deželni zbornici!

Vojna na Daljnem vztoku.

Poročilo gener. Kuropatkina.

Poročilo generala Kuropatkina carju Nikolaju z dne 15. t. m. se glasi: V noči s četrta dne 13. t. m. na petek 14. t. m. je napadla močna japonska armada na veliki mandarinski cesti naš voj, ki je bil postiran ob reki Šakhe. Več napadov je bilo odbitih, zadnji pa se je posrečil in Japonci so predrli center našega kora. V tem trenutku se je vnel boj na desnem krilu sosednjega oddelka. Nastala je nevarnost, da bi Japonci predrli center vseh naših pozicij in s tem prisilili vse oddelke, da bi se morali umakniti. Da bi priskočili na pomoč našim vojem na mandarinski cesti, smo nemudoma potisnili naprej več bataljonov in s tem omogočili, da je naša armada stopila v ofenzivo. Posrečilo se nam je, da smo znova zavzeli vas Šakhepu in zasedli prvotne svoje pozicije. Ko so nas Japonci, podpirani od rezervnih vojev, znova pregnali iz omenjene vasi, sem jih napal in moji rezervni voji, ki so dotične pozicije branili, so stopili v ofenzivo. Po najljutejšem boju nam se je posrečilo zopet zavzeti Šakhepu in Japonce pregnati dva kilometra daleč od vasi. Položaj na našem desnem krilu je bil dlje časa zelo vznemirljiv, ker so Japonci istočasno navalili na fronto naše armade in skušali obiti njeno desno krilo. Z ozirom na to je poveljnik tega voja ukazal protinapad na japonske pozicije, ki se je posrečil. Zavzeli smo več vasi in naše desno krilo je vzdržalo vse pozicije ob reki Šakhe. Voji v našem centru so bili v primeri z našimi glavnimi pozici-

jami preveč izpostavljeni. Zbog tega smo že preje izbrali pozicije v isti smeri z desnim krilom in jih deloma utrdili. Po ljutem boju so se dotični voji umaknili na te pozicije. Naša armada se že bori štiri dni. Mnogo polkov že tri dni ni nič spalo; vkljub temu pa trdno upam, da bodo še sposobni za nadaljni boj. Japonske izgube morajo biti izredno velike.

Bitka pri Jantaju še vedno traja.

Po poročilih iz Harbina še bitka vedno traja. Rusom se je posrežilo obiti japonsko desno (vzhodno) krilo, kar pomenja za nje velik uspeh. Po celi vrsti ljutih napadov na gorske pozicije Kurokijeve armade se je posrežilo ruskim vojem, pregnati sovražnika z njegovih pozicij in zavzeti gorski prelaz Tuling. Konjenica generala Renenkampa je zavzela Fengvangčeng, glavno prvotno operacijsko bazo japonske armade. Boj je skrajno ljut in krvav. Vsa pota in soteske, kamor so došli ruski voji, so bili pokriti z mrtvimi trupli japonskih vojakov. Zelo ljut boj je bil tudi ob reki Šilipa, kjer je največ trpel 17. armadni kor.

a voj je imel velike izgube. Ruske izgube so velike, a se še ne morejo natanko dognati. Cenijo se na približno 15.000 mož.

Prave bitke še ni bilo!

»Echo de Paris« poroča, da so Rusi vzdržali vse svoje pozicije pri Beniapuci. Ruske izgube znašajo nič več kakor 17.000 mož. Poročila o izgubah 40.000, ali 100.000 mož in 100 topov, so seveda, kar pač ni treba še posebe naglašati, od kraja do konca izmišljena! Kuropatkin še svojih rezerv ni poslal v boj in so iste še popolnoma nedotaknjene. Prava bitka se torej še le prične. Splošno se priznava, da so se Japonci borili kakor vragovi in da so izgube ruskih vojev, ki so bili zapleteni v bitko, enormne. Polki Novočerkask, Moršansk in Tomsk so bili skoro uničeni. Mukdena Rusi niso zapustili. Ruska armada se koncentruje sedaj ob reki Šakhe, kjer se sodi, da se bitka odloči.

Odločitve še ni!

Iz Londona se brzojavlja: Japoncem se ni posrežilo poraziti ruske armade, kar se je sprva že smatralo za popolnoma gotovo. Po najnovejših poročilih so Rusi v nedeljo celo zopet stopili v ofenzivo.

Poročevalec »Birževih Vjedomosti« pa javlja iz Mukdena z dne 17. t. m.: Častniki, ki so semkaj prispeli, poročajo, da so Rusi v nedeljo uplenili 32 topov. Boj še vedno divja na celi fronti. Zlasti strahovito je bilo gromenje topov danes ponoči, ki pa je proti jutru ponehalo. Zatrjuje se, da so naši voji ponoči napadli japonske pozicije in si pri tem izvojevali velik uspeh. Današnji boji so še veliko ljutejši kakor večerjšnji. Iz najzanesljivejšega vira sem izvedel, da bodo navali naše armade na celi fronti na japonske pozicije trajali prav

gotovo še najmanj dva dni. In v teh dveh dneh se mora bitka odločiti!

»Berliner Tagblatt« poroča: General Kuropatkin vodi osebno operacijo v centru desnega krila. Petrovski polk stoji pod njegovim osebnim poveljstvom. Ta polk je z velikim uspehom odbil napade Japoncev in jih prisilil, da so se morali umakniti izpred centra desnega ruskega krila.

Boji pri Jantaju.

Iz Mukdena se poroča, da so sedanjí boji pri Jantaju veliko ljutejši in bolj krvavi, kakor je bila pred šestimi tedni bitka pri Liaojangu. Izgube na obeh straneh so naravnost ogromne. Štiri dni že dohajajo v Mukden od vseh strani ranjenci. Vse ceste in vsa pota so prenapolnjena ranjencev, ki hité proti severu. Prodiranje ruske armade je zlati obteževalo nepoznanje goratega terena. Japonci so pokazali pri obrambi isto obupno hrabrost, kakor pri protinapadih. V Mukdenu se tresejo okna vsled neprestanega, ljutega gromenja topov.

Poročevalec »Birževih Vjedomosti« brzojavlja iz Mukdena dne 15. t. m.: Ko sem si ogledal celo naše desno krilo, sem se vrnil tu sem. Dne 12. t. m. je bilo naše desno krilo prisiljeno se umakniti proti severu in zapustiti postajo Sahe. Vzrok temu je bil ta, da je sovražnik z veliko premočjo navalil na to krilo. Mož proti možu so se bojevali vojaki. Artiljerija si je izvolila vse slabejše točke, da jih je obstreljevala. Strelci obeh armad so se približali drug drugemu. Artiljerija je dobila ukaz, da se naj pripravi na napad. Baterije so nemudoma odkrile ljut ogenj proti sovražnikovim nasipom. Nato je naskočila naša pehota in nekaj trenutkov kasneje so bili že vsi japonski nasipi v naših rokah. Pričakovali smo protinapada, vendar pa je ob mraku jel ogenj ponehovati in ko je napočila noč, so vsi topovi obmolknili. Nato se je dalo povelje, da se naj armada umakne preko reke Sahe.

Ruska brzojavna agentura poroča iz Harbina: V boju v petek dne 14. t. m. je največ trpel 17. armadni kor, ki pa je vzdržal vse svoje pozicije, ker mu je pravočasno došel na pomoč 6. armadni voj. Naša armada je odbila šest japonskih napadov. Sovražna artiljerija je morala trikrat ustaviti svoj ogenj. Naše izgube so baje zelo velike. »Rus« javlja iz Mukdena z dne 14. t. m.: Ljut boj severno od Jantaja traja še vedno. Izgube na obeh straneh so ogromne. Naše znašajo več nego 15.000 mož. Že štiri dni prihajajo neprestano vlaki in vozovi z ranjenci v Mukden. Vsi listi zatrjujejo, da dosedanjí boji še niso odločilni. »Rus« zagotavlja, da je Kuropatkin del svoje armade detaširal. Ti voji bodo odločili bitko.

Poročilo generala Kuropatkina o bojih pri Jantaju.

General Kuropatkin poroča z dne 13. t. m.: Po poročilih, ki so mi došla do 1. ure popoldne, sta se dva polka našega desnega krila, ki sta izgubila izredno mnogo moštva, umaknila in

pustila na bojišču svojo artiljerijo. Brigadni poveljnik in poveljnik enega polka sta bila ranjena. Kasneje sta ta dva polka pod poveljstvom polkovnika Vanovskega zopet odvzela vse topove razen šestnajstih, ki so ostali v sovražnikovih rokah. Izid tega boja 12. t. m. je bil vsled nočnega japonskega napada neugoden. Naši voji niso bili samo prisiljeni zapustiti svoje pozicije, marveč so zopet izgubili vse one topove, ki so si jih preje priborili nazaj, in so se umaknili na pozicije, ki so se jim že preje določile ob reki Šakhe.

Boj za Port Artur.

»Morning Post« javlja: General Steselj poroča preko Čifus, da se je portarturški posadki posrežilo velik izpad na eksponirane pozicije oblegajoče armadene severu, ki je povzročil sovražniku ogromne izgube. Steselj je uplenil 10 brzostrelnih pušk na stroj. Rusi so se nato umaknili v trdnjavo pod zaščito trdnjavskih baterij. 75 Japoncev je bilo ujetih, katere je Steselj interniral v Port Arturu. Tudi druge vesti vedo o tem izpadu povedati in zatrjujejo, da je bil ta izpad v noči od 10. na 11. t. m. in da se je Steselj odločil za ofenzivo, ker je izvedel, da je od oblegajoče armade odšlo 30.000 mož na pomoč maršalu Ojami. Voju, ki je vdrl iz Port Arturja, je poveljeval sam general Steselj in je štél 15.000 mož.

»Daily Telegraph« poroča, da Japonci že dva dni z največjo trdovratnostjo napadajo for Išan, a vedno brezuspešno. Rusi so doslej še zmagonosno odbili vsak japonski napad.

Admiral Togo je baje izkrcal zadnje dni štiri težke topove, s katerimi Japonci sedaj streljajo na fore.

Baltiško brodogradnja.

Po poročilih iz Petrograda je v noči od srede na četrtek odplulo baltiško brodogradnja pod poveljstvom admiralca Roždestvenskega iz Libave na široko morje in se napotilo na Daljni Vztok.

Ako se izkaže, da je ta vest resnična, bomo prihodnjič spregovorili o baltiškem brodogradnju in o njega pomenu za nadaljni razvoj vojne.

Pomen baltiškega brodogradnja.

Angleški list »Daily Chronicle« piše o pomenu in važnosti baltiškega brodogradnja tako-le! Ako se ladjam, ki so usidrane v Port Arturu, posreči skupno z baltiško eskadro napasti Togovo brodogradnja, bodo Rusi imeli 36 težkih topov, Japonci pa samo 21. Izključeno je namreč, da bi to premoč na težkih topovih izravnali številni, a manjši topovi japonskega brodogradnja. Admiral Viren naglašá s polnim pravom v svoji brzojavki na carja, da ima v tem slučaju upanje, da si pribori rusko brodogradnja popolno zmago.

Čim se približa baltiška eskadra približno na 1000 morskimi milj bojišču, bo že položaj admiralca Toga zelo težaven. Na eni strani bo namreč moral opazovati novega sovražnika, na drugi strani bo pa moral najstrožje vzdrževati blokado eskadre admiralca Virena. Težkoča in nevarnost take dvojne službe je brezdvomno izredno velika.

Ako ima admiral Viren za hrbotom trdnjavo, pred sabo pa v gotovi odda-

ljenosti zaveznike, še lahko v tej vojni igra zelo važno vlogo. Njegovo brodogradnja je, kakor je razumljivo, v primeri s Togovo eskadro nerazmerno slabo, vendar pa je dovolj močno, da nepričakovano vdere iz pristanišča in postane še izredno nevarno japonskemu brodogradnju.

Domače in razne novice.

— Deželni zbor kranjski.

Uradni list razgláša, da je zasedanje deželnega zbora zaključeno.

— Volilna reforma.

V petek smo priobčili poročilo ustavnega odseka o volilni reformi. Klerikalci ž njim niso zadovoljni. Načrt je dober in kranjskim razmeram primeren, ali klerikalcem ne ugaja. Pa mi se temu ne čudimo. Klerikalcem ni za volilno reformo kot tako, marveč zato, da se sklene ravno taka volilna reforma, kakršno potrebujejo, da dobe v deželnem zboru večino.

— Obstrukcije ni!

Tako pojejo naši klerikalci neprestano in vse kar počenjajo ne izvira iz obstrukcijskih namenov! To pesem zapoje enkrat dr. Šusteršič, enkrat dr. Krek, a zapoje se pri vsaki seji! In kar je najbolj čudno, tudi centralna vlada, oziroma grof Pace na Dunaju sta mnenja, da to, kar počenja Šusteršič s svojo družbo v kranjski deželni zbornici ni nikaka obstrukcija. Kako pa izgleda resnica? Deželni zbor sklical se je s cesarskim patentom z dne 11. septembra na 27. septembra. Zadnjič, ko je bil v zbornici sprejet prvi meritorični nasvet, po svoji naravi neznamenit in maloten, imeli smo 14. oktobra. Celih osemnajst dni je potrebovala naša zbornica, da je prišla do bagatelnega, meritoričnega sklepa v zadevi cestnih odborov! In to naj ni obstrukcija! Če bi se bilo to, kar je osemnajstdnevno brezuspešno zasedanje stalo, podelilo recimo ribniškemu cestnemu odboru, bilo bi mu uspešno pomagano! Vprašanje pa je, ali je osemnajstdnevno zasedanje komu kaj pomagalo? Teško! Ali lopa ostane vzlic temu še dalje odprta! Nekdo je s tem pač zadovoljen: Škofova deželnozborniška galerija!

— Nikdar mu ne ustrežejo!

Namreč napredni naši poslanci dr. Šusteršiču! V zbornici so naši poslanci interpelirali barona Heina radi njegove nerodne in nespetne zadnje izjave glede takomenovanega kazinskega strela. Ko je deželni predsednik prav nesrečno odgovoril, predlagal je župan Hribar, da naj se o odgovoru debata prične. Potem bi se bila stvar obširno razpravljala, in sicer takoj in od več strani. Dr. Šusteršič, ki je imel pripravljen dolg govor, pa je hotel ostati v središču, ter biti z ozirom na naročene galejske demonstracije edini govornik. Ker pri utemeljevanju samostalnega predloga ne sme drugi govoriti, nego predlagatelj, bi bil prišel ob svojo slavo, da se je sprejel Hribarjev predlog. Zategadelj je skupno z velikimi posestniki ta predlog zadržal ter zaprečil vsestransko razpravo, samo da je on s svojo osebito ostal v ospredju! Kar počenjajo sedaj klerikalci, torej

ni nič drugega, nego gola komedija! To se je pokazalo tudi pri Krekovem nujnem predlogu! Če jim je zadeva res nujna, potem jim je moralo biti na tem, da se prej kot prej izvoli odsek, kojemu se je imel odkazati Krekov nujni predlog. Takoj ko je bila nujnost sprejeta, so klerikalci sejo razbili ter s tem onemogočili izvolitev odbora, ki naj bi se posvetoval o Krekovem nujnem predlogu! In sedaj sam Bog ve, kdaj se izvoli ta odsek. Najprej nikoli! Tako klerikalci sami persifilirajo nujnost svojih predlogov.

— **Zopet zanimiva obletnica.** 16. t. m. je minilo leto dni, odkar se je tržaškemu škofu dr. Naglu predstavila deputacija Ricmanjev na povabilo škofa samega v njegovem znamenitem pastirskem listu od 13. septembra 1903. V tem pastirskem listu je škof vabil Ricmanjce, naj zaupljivo kakor k svojemu očetu pridejo k njemu vsaj trije možje, da se pogovore z njim radi poravnanja ricmanjskega spora. Ricmanjci so prinesli seboj napisane svoje želje in zahteve. Z njimi je bil tudi dr. Brnčič, kakor njihov pravni zastopnik. Škof je vsprejel spomenico ter je obljubil deputaciji, da odgovori nanjo tekom osem dni, a vprašanje samo, da reši v smislu ukazov sv. Stolice do Božiča lanskega leta. To se je dogodilo dne 16. oktobra 1903. Sedaj pišemo 16. oktobra 1904. Ricmanjci sedaj ob obletnici, čakajo na odgovor na svojo spomenico, na spolnitev besede, kijo jedaltržaški škof dr. Frančišek Ksaverij Nagl!

— **Kremenit politik** je Primož Pakiž. V našem deželnem zboru se je predlagalo, da naj se deželnemu odboru da pooblastilo, dovoljevati cestnim odborom nad dvajsetodstotne doklade. Ta predlog se je stavil v prvi vrsti radi ribniškega cestnega okraja, kojega član je tudi Primož Pakiž. Šusteršič je izpodbijal stavljeni predlog, ker je hotel nekatere cestne odbore v hudo stisko spraviti. Posebno ribniški bi bil prišel v konkurz, da se ni sprejel predlog. Oče Pakiž je tičal torej v hudi pasti. Ali bistra glava si je vedela pomagati! V zbornici pri razpravi je pobijal Šusteršičev protipredlog, pozneje pri glasovanju pa je zanj glasoval! Tako se je na obe strani izljal!

— **Klerikalna obstrukcija žre, žre in žre...** Finančni odsek je predložil dež. zboru naslednji nasvet o dovolitvi izrednega kredita v olajšavo bede: V delno olajšanje v deželi obstoječe, po elementarnih nezgodah provzročene bede se predlaga za tekoče leto izreden kredit 150.000 K iz deželnih sredstev v razdelitev med bedno prebivalstvo. Obenem se predlaga, da je v to svrhu izposlovati tudi izdatno državno podporo. Dežela in njen zastop sta dolžna dokazani bedi svojega prebivalstva odpomoči, vkolikor je to sploh mogoče in pripušča njene moči in sredstva. Deželna sredstva pa so zelo omejena in nezadostna, in je primerno in izdatno pomoč v onih slučajih, ki so zares ozira vredni, doseči le iz državnih sredstev. Ta sredstva so torej pred vsem vporabiti, vsled česar je v prvi vrsti de-

lati na to, da se državni zastop pripravi do tega, da dovoli taka sredstva. Posamezni slučajji bede so bili pri utemeljevanju predloga navedeni. Naloga deželnega odbora je, dejanske razmere v vsakem takem konkretnem slučaju preiskati in v sporazumljenju z vlado potrebne pozvedbe izvršiti. Uspehi takega pozvedovanja bodo omogočili, da deželni odbor v vseh onih slučajih, kjer se neovrže izkaže potreba podpore, v okviru od dežele na razpolago danih omejenih sredstev dovoli primerne podpore, ter da tudi od vlade zahteva dovolitev večje državne podpore. Samo ob sebi je umevno, da se sme zahtevati kredit dežele za take podpore le tedaj in le v toliko, v kolikor je za pokritje te potrebščine skrbjeno v okviru deželnega budžeta. To je z ozirom na nepravilne razmere glede ustanavljanja deželnega budžeta, ki že nekaj let trajajo, neizogibna dolžnost. Finančni odsek je to vprašanje temeljito pretresal in stavi iz najodkriteljših in najboljših namenov do bedo trpečega prebivalstva ter svest si dolžnosti, skrbno varovati najvažnejše interese dežele, nasvet: Visoki deželni zbor skleni: 1. Deželnemu odboru se naroča, da obrazloživši bedo, kateri je treba odpomoči, od visoke vlade nujno izposluje zdatno državno podporo. 2. Deželnemu odboru se iz deželnih sredstev dovoljuje kredit v visokosti do 75.000 K v to svrhu, da iz tega kredita deli podpore med resnično bedne in podpore potrebne kroge deželnega prebivalstva, in sicer pod pogojem, da a) se beda v vsakem posameznem slučaju sporazumno z vlado preišče in dokaže, in da b) se ta kredit pri ustanovitvi budžeta za tekoče leto od visokega deželnega zbora ustavno dovoli in potem za to izredno potrebščino določi potrebno pokritje. Razume se ob sebi, da bi bila večina z veseljem sprejela ta nasvet, ko bi bil prišel na razpravo. To pa ni bilo mogoče vsled klerikalne obstrukcije.

— **Iz Poljanske-Žirovske doline** se nam piše: Kakor razvidimo iz časniških poročil, je Ljubljana kar vtrepetala, ko je oglasil »Slovenec«, da je dr. Tavčar naročil iz Poljanske-Žirovske doline tolpe liberalnih pretapačev, ki bodo na migljaj razbili in pobili vse klerikalce. Joj groza! Ko smo brali te prismočarije prvič v nadvsečislanskem listu, smo se temu le smeali in si rekli: »Nismo še zadnji, še vedó za nas«. Ker pa »Slovenec« od sobote to stvar ponavlja in nas slika kot prave propalice in »šnopsarje«, hočemo temu poštenjaku malo posvetiti in povedati javno svetu, da je ravno nasprotno resnica. Da bi dr. Tavčar bil koga najemal, o tem tukaj nihče nič ne ve; še manj pa, da bi koga napajal. Nam pristašem napredne stranke se očita pijanost. Koliko pa vidite pijanih liberalcev po tukajšnjih cestah in gostilnah? Prvi, ki se jim lahko da ta priimek in ki se jih sliši kot pijane barabe zabavljati po cestah o nas, to so duhovniki. In ti ljudje se bodo še enkrat šteli med škofovo elito. Ti so, ki v pijanosti zadnji čas streljajo na ljudi. Med svojo gardo imate take, ki morajo radi šnopsa v bolnišnice, da jim pre-

ženo tam delirij od preobilo zaužitega alkohola. In kje se več popije, kakor ravno v klerikalnih gostilnah, v katerih posedevajo nositelji morale in zmernosti pozno v noč? Tu so prostori, v katerih se zadnji čas zgode vsi poboji, kar pa, seve, blagoslovljene posode vse odobravajo. In če se posluša to dobro katoliško ljudstvo, obiti mora človeka kar groza, ko sliši njih pridušanje in kletvino. In kje so večje srovine, ko ravno med klerikalci v Marijini družbi. V Javorju, najbolj klerikalnem kraju — čuda ni, saj je 90 odstotkov analfabetov — tam so poboji na dnevnem redu. Iz cerkve in nož v roke, to je nekaj navadnega. In drugod istotako. V Žireh so ravno klerikalci oni, katerim so celo božje naprave v nekako zaničevanje in to najhujšim, najzvestejšim klerikalnim privržencem. Opetovano so napadali mirne ljudi zaradi tega, ker nočejo v klerikalen rog trobiti. Nič boljše ni drugod v tej dolini. V Poljanah so največji hinavci in največje srovine, hvala Bogu, v klerikalnih vrstah. Tedaj, le preštejte svoje drage ter jih dobro preiščite; vse to dobiti pri njih, kar se nam očita. Nas se ni treba nič bati, če pride kdo — če pridemo tudi vsi — vedli se bomo, če smo tudi preprosti ljudje, kakor se ljudem spodobi. Kaj drugega bo pa, če pokliče dr. Šusteršič svoje »težke bataljone«. Tedaj se pa le tresi Ljubljana in si dobro preštejte svoja rebra; zgoditi se zna in to brez posebnega truda, da dobi med svoja prava še kakšno železno povrh. To je tedaj resnica. Da bi pa nas s tem zapeljali na kaká druga pota, tega pa ne. Povemo pa, da vsako kľofuto bomo pošteno vrnili, ne oziraje se, če je glava še tako blagoslovljena in maziljena. Šilo za ognjilo — zob za zob!

— **Moka iz celjskega nemškega mlina v Ljubljani.** Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da dobiva klerikalec Velkavrh, moka na Rimski cesti, svoje blago iz celjskega nemškega, takozvanega »smrdečega« mlina. Nedavno tega pa je imel neki ljubljanski moka, ki tudi jemlje moko od celjskega mlina, tožbo pred tukajšnjim sodiščem z zastopnikom tega mlina, z nekim Priboschitzem, ker je bila prodana moka — pokvarjena. Kot izvedenca bi v tej zadevi morala biti zaslišana dva strokovnjaka-mokarja in predlagalo se je, da bi se naj kot izvedenca pritegnila dva popolnoma nepristranska moža, to je taka moka, ki ne jemljeta moke iz celjskega nemškega mlina. Na to je Priboschitz izjavil: »Ako hočete imeti take nepristranske izvedence, ki ne kupujejo moke pri nas, boste jih v Ljubljani težko dobili.« Iz te izjave je razvidno, da ne kupuje blaga od celjskega smrdečega mlina samo klerikalec Velkavrh, ampak še cela vrsta ljubljanskih mokarjev. Ne glede na to, da je kakovost moke iz imenovanega mlina pod vsako kritiko, kakor to dokazujejo številne pravde radi pokvarjene moke, je to moka iz onega mlina, katerega so zgradili celjski nemškutarji, na čelu jim prosluli Rakusch, možje, ki bi rajše danes nego jutri požrli zadnjega Slovenca, samo z namenom, da bi uničili slovensko podjetje enake vrste. Javna tajnost je, da nima celj-

ski nemški mlin v celjskem okraju skoro nič odjemalcev, v mariborskem in ptujskem okraju, kjer že itak obstoje nemški parni mlinci, pa še veliko manj. Znano je nam, da so se celjski nemčurji že opetovano bahali, da razpeča njihov mlin največ moke na — Kranjsko. Mi tega enostavno nismo mogli verjeti, kakor se pa kaže, bodo njihove besede le resnične. Ta je lepa! Torej nemški celjski mlin vzdržujejo edino Slovenci, ki polnijo s tem Rakuschu in njegovim kompanjonom žepe, in med njimi po zaslugi naših mokarjev tudi slovensko ljubljansko prebivalstvo.

— **Velikanska nesreča preprečena.** V soboto ponoči se je bilo zrušilo med postajama Podnart in Sv. Jošt na daljavo kakih 20 do 25 m hriba na železnično progo, ne da bi bilo tamošnje postajenačelnništvo o tem kaj vedelo. Šele ko je pridrdral v obližje jutranji osebni vlak iz Trbiža, je opazil na nekem ovinku strojevodja, g. Bodnar, da je proga zasuta in je začel vlak zavirati, katerega je pa tik pred zasipom z vso močjo moral ustaviti, da ni zavozil v zasip. Vsled močnega sunka so se vsi voženci v vlaku močno prestrašili in jih je bilo baje nekaj tudi lahko telesno poškodovanih. Vlokovodja, g. Legat, je takoj skočil iz voza na neko škarpo, kjer si je nalomil križ in se tudi pobil na glavi. Poškodba je težka. Nadalje sta se tudi lahko telesno poškodovala sprevoznika Ivan Belihar in Fran Iskra. Kakor pripovedujejo očitvidci, gre vsa zasluga za preprečenje te velikanske nesreče le strojevodji, g. Bodnarju. Prehvaliti se ne da njegove pazljivosti že iz tega, ker se je šele danilo in je bila taka megla, da je komaj opazil, da je nekaj na proggi. Mož je moral biti res hladnokrven, kajti, ako bi bil zamudil le nekaj trenutkov, bil bi najbrže cel vlak ležal razbit — v Savi, ki teče poleg proge. Bode-li zadela krivda kakega uslužbenca, da ni opazil te grozne, preteče nesreče, bode dognala preiskava. Vlak je dospel v Ljubljano šele ob 3/4 10.

— **Vlom.** S Proseka se nam poroča: V noči med 11. in 12. oktobrom vdrli so neznani zlikovci skozi streho nad žagradom v tukajšnjo cerkev ter pokradli raz kip Matere božje nekaj dragocenosti v vrednosti kakih 100 K; poleg tega so vzeli tudi nabiralnico, v kateri je bilo nekaj drobiža. Sploh se v zadnjem času v tukajšnjem okolišju tatvine — zlasti v cerkvah — zelo pogosto ponavljajo. Vzlic temu ni mogoče o. kr. žendarmeriji zalotiti teh tičkov. Ni dolgo tega, kar so okradli novo cerkvico na bližnjem Kontovelju, župno cerkev v Sv. Križu itd. Prekanjenost teh zlikovcev presega vse meje. Bati se je, da bodo ponočni tatovi v teku bližajoče se zime obiskovali tudi privatna stanovanja; zatorej pozor vsem onim, ki nočejo biti prikrajšani na svojem imetju in imovini. E

— **Poskušen samomor.** Posestnik Martin Jordan iz Drenovca pri Krškem se je sprl s svojo ženo in se je vsled tega obesil na kostanj, ki stoji blizu njegove hiše. Orožniški postajevodja g. Zabukovec ga je slučajno videl viseti na na kostanju in ga snel — še o pravem času, tako da so mogli Jordana spraviti zopet k zavesti in ga odnesti na njegov dom.

* **Ali se je Rusom bati poraza.** Naj pade Mukden, naj pade Harbin, naj zmagaajo Japonci v par velikih bitkah, naj bo uničena rezervna eskadra, naj se poda Port Artur — vendar še celo tedaj, se bo li dobil tako naiven človek, ki bi mislil na uničenje Rusije? Posa mezni japonski sanjači vpijejo »Moskvo«, toda to je slišati tako nekako kot francoski klic od leta 1870.,

ko so v Parizu vpili »A Berlin«. Ruski car je sicer mehkega srca, pa ne kadar se gre za premaganje sovražnika na lastnih tleh. To je poskusil Napoleon leta 1812 v Kremlju v Moskvi, ko so mu zobje škrtali od mraza. Ruska vedno lahko nadomesti svoje vojske, ona lahko odloži s sklepanjem miru, ona je tako obsežna, da se ji vojska na vzhodu niti ne pozna. Japonska ima sicer milijone toda Ruska jih ima skoraj trikrat več, japonska je še vedno slabša v finančah nego Ruska. Nazadnje pa pride tudi vprašanje, če bodo druge države, predvsem pa Angleška sama, hotele pustiti, da se jim Japonska za hrbtom preveč ojači, ker to bi ravno Angliji sami zadalo na vzhodu smrtno rano. Ruska nima svetovne morske kupčije, hoče pa jo imeti in raztezati Japonska, torej se bo začela ravno Japonske prejal slej bati Anglija sama.

*** Slovo pred vojsko.** Na kolodvoru v Samari se je odigral te dni sledeči dramski prizor: »Neki mladi častnik se je poslavljati od svoje žene, da se odpelje na vojsko zoper Japonce. Mlada žena se ga je oklenila okoli vratu s tako močjo, kakor bi ga za nobeno ceno ne hotela več izpustiti ter pri tem pretresljivo ihtela. Častnik se je močno boril, da mu ne priteko solze, a premagal se je. Toda je zabrlizgala lokomotiva. To je bil vrhunec razburjenja za mladega častnika. Zgrudil se je mrtev na tla. Mlado ženo so odpeljali nezavestno. Šele doma je odprla oči, toda bila je blazna.

*** Koliko je veljala svetovna razstava v St. Louisu,** je izračunal neki newyorški list. St. Louiski obrtniki in trgovci so prispevali za razstavo 20 milijonov kron, mesto samo tudi 20 milijonov in polovico parka; kongres je daroval 20 mil. in še posodil 18.000.000 K. Ta svota 78.000.000 K se je izdala za ureditev razstavnega prostora, za razstavna poslopja in za reklamo. Vlada Zedinjenih držav je izdala vrhutega 6.600.000 K za svojo lastno razstavo, razstava iz Filipin ima sama vrednost 4 mil. K. Na razstavi je bilo zastopanih 51 držav, ki so prispevale k razstavi 28.560.000 K. Samo Nemčija in Francija sta izdali vsaka nad 4 milijone. Vsi razstavljeni predmeti so bili zavarovani za 400 milijonov K.

*** Tankovesten tat.** Dva zloglasna tatova sta vlomila v vilo bogatega rentirja, kjer sta dobila bogat plen v vrednostnih papirjih, denarju in dragocenostih. Eden tatov se je posebno dobro spoznal na vrednostne papirje ter jih je lepo uravnaval: »To so industrijske akcije, to so državni papirji, vsak 1000K vreden. In to...? To je njegova zavarovalna polica proti tatinskemu vlom: ako to pokaže, dobi vso škodo povrnjeno.« — Ali jo tudi vzameva? — je vprašal tovariš. — »O Bog varuj, le lepo mu jo zopet položiva v predal — vendar ne bova moža oškodovala, to bi bila naravnost tatvina.«

*** Slavni indijanski glavar Josip je umrl.** Slavni glavar iz rodu Indijancev Nez Peces, imenom Josip, katerega je imenoval general Miles »Napoleon Indijancev«, je odšel v večna lovišča. Na rezervaciji Colville, kjer je že več let živel, je nenadoma umrl, ko je sedel kraj ognja v gozdu. Umrl je vsled srčne kapi. Ljudje njegovega rodu so pričeli po pokojniku tugovati in so ga z velikimi slavnostmi pokopali. Mrtvecu, kateri je oblečen v vseh bojnih okraskih, so priložili tudi njegovo orožje, da se zamore tudi v večnih loviških zabavati. Pokojni glavar je za časa indijanskih vojska na severo-zapadu l. 1878. postal zelo slaven. On je svoje čete tako spretno vodil, da zvezino vojaštvo, dasiravno v premoči, ni zamogel priti Indijancem do živga. Pokojnik je hotel vedno napredujoče bele naselnike,

ki so izpodrivali Indijance iz njihovih pokrajin ustaviti in je napadel naselbine v dolini Willowa, kjer so Indijanci poklali vse naselnike. Kasneje, ko so ga zasledovale vladine čete, odšel je s svojimi v gorovje in dolgo časa s bojem nadaljeval. Končno ga je general Nelson dohitel in ujel. Kot jetnik je glavar živel na rezervaciji, ker je uvidel, da se proti premoči belih ne more več boriti.

*** Zanimiva pravda.** Prizivno sodišče v Potenzi se bo bavilo te dni zelo delikatno zadevo, v katero je zapleten tudi sedanji italijanski minister zunanjih zadev Tittoni. Leta 1900 je umrl v Napolju Giovanni Traversi, ki je zapustil več milijonov lir. Imel je dva sina, ki sta si pridobila dobro ime kot dramska pisatelja, in hčer Bco, ki je žena sedanjega ministra Tittonia, ki je bil takrat še okrajni svetnik v Napolju. Stari Traversi je zapustil v oporoki vse svoje premoženje Tittoniju, dočim nista sinova ničesar dobila. Enemu Traversijevemu sinu je bil neki Raffaeli še pred očetovo smrtjo posodil 20.000 lir na račun dedščine po očetu. Upnik je bil seveda še hujše razočaran kot oba sinova ter je Tittoniju predlagal, naj se pobota zlepa z njim. Tittoni je odgovoril, da se ne briga za dolgove svojega svaka. Nato mu je Raffaeli poslal sledeče pismo: »Ako nočete ničesar vedeti o predloženi ponudbi, dokazal bom pred sodiščem, da ste zastupili svojega tasta, da je oporoka starega Traversija ponarejena ali vsaj pravoveljavna ni, ker jo je stari delal, ko ni bil več pri zdravi zavesti.« Mesto odgovora je Tittoni tožil Raffaela zaradi poskušenega izsiljevanja. Toda čudno, prva in druga inštanca sta Raffaela oprostili, šele vrhovno sodišče v Rimu je sodbo ovržno ter razpisalo novo razpravo. Na to razpravo je vsa javnost nspeto rado vedna.

*** Kneginja — beračica.** V mrtvaškem zaznamku mesta Varšave je bilo nedavno čitati: Kneginja Eleonora Masalska — beračica. — Pokojna je izvirala iz najstarejše in zelo bogate litavske rodbine, a njen oče je izgubil vsled vstaje leta 1863. vse svoje premoženje. Izgube ni mogel preboleti ter se je ustrelil. Kneginja se je preselila v Varšavo, kjer se je preživljala s privatnim poučevanjem. Ko pa se je kneginja močno postarala, izgubila je še ta zaslužek ter se morala preseliti v predmestno vas, kjer je živela med samimi reveži od javne miloščine. Par tednov pred njeno smrtjo je umrl v Firenci neki bogat sorodnik, ki je zapustil 200.000 rubljev »za najrevnejšega sorodnika«. Neki varšavski odvetnik se je ponudil kneginji, da jo spremi v Firence, da prevzame dedščino. Toda kneginja se je v svojem prirojenem plemiškem ponosu branila ter je rajša i nadalje životarila kot beračica, dokler se ni te dni vsled onemoglosti zgrudila na ulici. Reševalno društvo jo je prepejlalo v bolnišnico, kjer je čez nekaj ur nato umrla.

*** Japonske kaznilnice.** Neki angleški časnikar opisuje zelo zanimivo svoj obisk v japonski kaznilnici. Tujec bi mislil, da je prišel v kako veselo industrijsko podjetje. Dvorišče je posuto s finim peskom, z gredicami pestrih cvetlic vmes pa so klopi. V velikih, svetlih in zračnih delavnicah je življenje liki v panju, vse križem poje, se smeje in šali, tudi pazniki. Hrana je mnogo boljše, kakor jo imajo doma srednji stanovi. Najhujša kazen je brezdelnost. Mladi nepoboljšljivci se obsodijo v tako kazen, da morajo cele dneve v dolgih vrstah na dvorišču sedeti ter se strogo nanje pazi, da se kdo ne gane ali si s čimerkoli preganja čas. Telesno in duševno mrtvilo je za mladega kaznjenca najhujša kazen.

*** Ukraden mrlič.** Na pusti v okraju Sente je umrl nekemu posestniku 3 letni sinček. Ker je imel kmet tudi v mestu svojo hišo ter je

vsako leto nekaj časa preživel s svojo rodbino v mestu, hotel je tudi (troku prirediti lepši pogreb v mestu. Zato je zavel truplo v ovčji kožuh ter ga peljal v mesto. Ker je bila pot dolga in vreme deževno, stopil je med potom v neko čardo, da se okrepča. Mrliča je pustil zunaj na vozu. Ko se je okrepčan vrnil iz gostilne, ni bilo več kožuha pa tudi mrliča ne na vozu. Tat je gotovo mislil, da je odnesel v kožuhu kdove kak plen. Oročnikom se dosedaj še ni posrečilo najti ukradenega mrtveca.

*** Kako se zabava velikomestna gospoda.** V Lvovu so zaprli vratarjevo ženo Katsrino Maciszko, njenega ljubimca in več trgovcev z deklicami. V stanovanju prvih dveh so prirejali ostudne orgije, katerim so prisostvovali gospodje in dame iz boljših krogov, da celo mlade deklice. Gospoda je plačala znatne svote, da je bila pripuščena k orgijam. Z odkritjem te afere je mnogo odličnih oseb silno kompromitovanih.

Loterijske srečke.

Dunaj, 8. oktobra.	9, 27, 35 20, 47.
Trst, 15. oktobra.	37, 47, 55, 78, 46.
Praga, 5. oktobra.	45, 53, 57, 43, 11.
Linc, 1. oktobra.	34, 76, 22, 69 27.
Gradeo, 8. oktobra.	40, 41, 50, 54, 17.
Brno, 12. oktobra.	59, 58, 19, 24, 62.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega K 9'60, boljšega K 12'—; belega, jako mehkega, skubljenega K 18.—; K 24.— snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30.—, K 36.—. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame 1 proti povrnitvi poštnih stroškov. 3002

Benedikt Sachsel, Lobes 35. pošta Plzen na Češkem.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hlišarjeve ulice št. 10.
Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na svojo firmo.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland — vozijo do New-Yorka osem dni. To je pribito. Vljudnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

FRANC JOŽEFOVA GRENČICA

„pravzaprav reprezentant grenčic“
(V. medic. odd. splošne bolnice na Dunaju.)

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
župnika Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

Red Star Line Rdeča zvezda *

V Ameriko!

Antwerpen Hitra in varna vožnja z moderno opravljenimi novimi brzoparniki te solidne družbe pri pošteni in snažni postrežbi. Natančen zanesljiv pouk in veljavne listke po New York Philadelphia

70 gl. za železnico in barko

dobite v 978-22
Kolodvorskih ulicah št. 41

od južnega kolodvora na desno.
Za zastopstvo „RDEČE ZVEZDE“
Ivan Nep. Resman.